

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Tarditas

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

plexionari, & vt est tactus non accipitur nisi per coniunctionem materiz. *Alb. Magn. in 3. Eth. tract. 3. c. 4.*

Tactus quid sit vnum subiectum, non est manifestum vt auditui sonus. *Arist. in 2. de anim. c. 7.*

Tactus est rerum tactilium susceptio, atq; deprehensio, quæ tunc fit, cum id, quod contrectandi potentiam habet, ad similitudinem rei tactilis immutatur. *Alex. Aphrod. in 1. anim. c. 18.*

Tactus est abiectionissimus & infimus omnium sensuum. *The. in 2. de an. c. 2. text. 27.*

Tactus non est vnus sensus, quia circa plura paria contrariorum versatur. *idem in 2. de anim. c. 39. text. 116.*

Tactus in mediocritate tangibilium qualitarum consistit. *Idem in 3. de anim. c. 70. text. 60.*

Tactus & gustus non indigent medio, reliqui vero sensus medio indigent. *Auer. de sens. & sens. c. 2.*

Tactus non sensit rem, nisi per medium intrinsecum, nec aliquid, quod sibi non sit coniunctum. *Alb. Magn. de princ. mot. procef. tract. 1.*

Tactus est quasi subiectum non omnium sensuum, ad quem omnes sensus quasi referuntur. *idem in 2. de cal. tract. 1. c. 4.*

Tactus eorum est, quæ in materia permixta sunt. *Idem in 10. Eth. tract. 1. c. 10.*

Tactus est sensus præcipuus eorum, quæ pertinent ad consistentiam animalis, ex quibus animal constat & nutritur. *D. Thom. in 2. de anim. li. 6. text. 72.*

Tactus in parte corporis similari consistit, vt in carne: denique in parte sanguinea, vel in ea, quæ sanguinei proportionem respondet. *A. resp. hist. anim. 1. c. 4.*

Tactum omnia animalia genera habent. *idem hist. 4. c. 8.*

Tactus sensorum primum incertum est, nam non est caro, non pars eiusdem animalis, sed aliquod istimum. *idem de par. ad. c. 10.*

Tactus sensus omnibus primo inest, & vt vegetatum potest comparari ad tactum & omni sensu sic & tactus ab aliis sensibus. *Arist. in 2. de animi c. 2. text. 17.*

Tactus & gustus sensorum, est cor: quia est oppositum crebro, & calidissimum. *Arist. de sens. & sens. c. 2.*

Tactus & gustus, vt tactus solus necessarius est animali, & necessarium est sine quo res non est id quod est, & propter quod est, aut omnes sensus animalis sunt necessarii, vt necessarium intelligitur illud, sine quo res præseruari nequit. *Albert. Magn. de sens. & sens. tract. 1. c. 2.*

Tactum omnia animalia habent, quia est magis necessarius, quam alii sensus, et si visus sit perfectior. *D. Thom. in ca. 1. Metaph. lib. 1.*

Tactus & gustus immediate tendunt ad cor, & alii sensus fundantur in sensu tactus. *Per. de Auer. de inuent. & sens. c. 2.*

Tactum certissimum habet homo, vnde prudentissimus omnium animalium est, in hoc enim omnia animalia superat, cum in aliis sensibus à pluribus superetur. *Arist. in 2. de anim. c. 5. text. 94.*

Tactus homo egregie sentit, eo quod temperatissimum corpus habet. *Alex. Aphr. in 1. de anim. c. 16.*

Tanguntur præsentia, & non absentia. *idem ibid. c. 18.*

Tactus sequitur bonitatem discretionis in homine, non autem sic alius sensus. *Auer. in 2. de anim. text. 94.*

Tactum bonum qui habent, ac mollem carnem, ingeniosi sunt. *D. Thom. in 2. de anim. lib. 19. 94.*

Tactum meliorem habet animal, quando reductam habet complexionem ad medium. *ibid. li. 23. text. 109.*

Tactus est homini excellentissimus quia proportionatæ, vt nobilissima formæ: & tanto inter homines magis aptus mente, quanto est melior tactus. *idem de sens. & sens. lect. 9.*

Tactus affectiones omnes sorporum tribuunt, secundum inclinationem autem ad locum. Vitales enim facultates iudicat, caliditatem, frigiditatem, siccitatem, humiditatem, lenitatem, asperitatem, ceciditiam, retinentiam, mollia, dura, graue, & leue tactus præiudicat ratio vero decernit, per mutationem à medio, & ad medium. *Tim. Loc. de anim. mund. & nat.*

Tactus non solum nuntiatur, atque tangit, quod aliquid sit propinquum, sed etiam quasi passus tangibilis ipsius nuntiat differentias, ac nisi quid obfiteretur, id etiam sentiat è longinquo. *Plat. En. 4. li. 4. c. 4.*

Tactus vbi acutissimus est, declarat optimam corporis inesse complexionem. *Mar. Fic. in Plat. Theol. lib. 10. c. 4.*

Tactus terre ascribitur, cum per omnes terreni corporis partes fiat, in neruis, qui terreni maxime sunt expleatur, facillime tangat, quæ soliditatem habent, & pondus quod terra corporibus tribuit. *idem in Plat. conu. or. 5.*

Tactus & gustus non tam facile momenti cedunt, vt visus & auditus, sed motuore fortiori sunt vehementem, idco obrusius sentiunt, sed sæpe dolorem & voluptatem vehementiorem habent, quæ passionis vehementia iudicium sensus impedit. *Idem in Plat. Timæum. c. 59.*

Tactus & gustus quatuor connumerant medici gradus, primum qui vix sensu percipiatur, secundum qui manifeste percipiatur, sed non offendat, tertium iam offendentem & lædorem, quartum breui interimente. *idem in Plat. leg.*

Tangere quod aliquid debet, deinceps ab illo quod tangitur situm esse oportet, ita vt contiguum locum tenent. *idem in Plat. in Parmen.*

Tangendi sensus à diuis genitus est, vt calida & frigida lenia, graua, lenia aspera dignificat. *Alex. c. 19.*

Tarditas.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

Tarditas, cunctatio, mora, pigritia. Gr. *ἀργαία* harsitib, a verbo *harsai*, piger fuit, & *tractus* protrahitur est, longus fuit.

PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ.

De grauis ingenii tarditate. *Dial. Franc. Petrar. Doi.*

At graui duroq; sum ingenio. R. Grauedo multo quoq; minuitur, si diligenter intendit. D. At pigritia ingenio. R. Quid tu igitur huic morbo indiguat succurrendum putas? Longe alio remedio res egenda, quod somno, non libidini, non cibo, non vino, non bulis non captandæ excitatione caute & relictis in paupertate succumbendum, sed vigilandum, cogitandum, anhelandum, citandum, alligendum, incutendum, excutiendum torpori, propellenda seguitas, abstinentibus, incumbendum studijs. Nil tamen graue quod non durum quod non vrgat, deniq; tam desolatum, tam pigrum quod non vrgat, deniq; tam desolatum, tam quod non eruat, tam spiritum quod non exerceat, non ino tardo sum. R. Qui velocitatem ingenij laudem dicit dicturos infamiam certe scio. Malim tamen ingenij modestum, quam velox & præruptum. Nam vana gloria, nec spes operum magnorum, ita hinc erroribus turpis ignominia metus est, tolerabilis autem malis gloriæ quam infamiam. D. Ingenio legi sum. R. Quibus fieri solet, stimulos adhibe, non hinc tibi corpus sed laboris occasio data est. Sunt qui istam, quod non necesse est, ferendum putant, at tu preme, infa, contentum animi difficultas erigit, alit labor, illic maxime minime æstimat, vbi resistentia plus inuenit. Factum illud Socratem legis, disertumq; Demosthenem, & quantum dicit, singulare quidem nomen pauci occupant. Raro meritum. D. Ingenio hebes sum. R. Non tibi profectum pra, sed industrie inuenta necessitas. Gloriosus autem in medio prochi quam natura, quanto fatius propolito, quid agere, quam casu, D. Ingenio tardo profus, dicit R. Siliteis non potes, at virtuti stude. Nemo ad illam niolius, vbi non acumen quaeritur, sed voluntas, ad quæ literas nihil prodesse, alii obesse etiam opinari sum, illud studijs in solitudines abire & eximia illis scientia, rancia literarum, de quorum iudicio pronunciat, dicit (de quo constant) extremum accipe. Nemo te fatuus stupor, nec flucturum voces moueat. Manus curat, quam literis clarum fieri, itaq; semper illud optabile, formidabile res offendit, quod si ad virtutem animi accesserit, tum demum consummatum quiddam est, est ea quidem, si qua in rebus humanis potest esse perfectio.

SEMILITUDO.

Roterodami. Vt in inferendo calamus altius depresso fert, sed durat fortius: ita præstat sic rem aggredi, vt tardior potius, quam vt præsens species lucellum.

ADAGIA.

Intervallo perit fames, & optime perditur. *Alb. Magn. in 2. de anim. c. 18.*
Mor a multis rebus adfert remedium.
Summi ingredi pedibus.
Qui clanculum & cautim, aut pedetentim, vt animal, liquet, summis pedibus ingredi dicuntur.
Pulmo prius venisset. *Plautus.*
Dicitur est alim in lentis accessatores.
Coruus aquat, vbiq; ad gibus.
Dicit solitum, vbi quis non circa negotia atq; negotia queretur ea quæ cuperet. *Aus vbi quis rem mouit, arduum efficit.*
Profectus ad Apaturia, rediit Maio. *Astion is Auer. in 2. de anim. c. 59.*
Dicit solitum in eos, qui licentius immutarentur, magis am.
Callipides. *Kard. lib. 10.*

PC

POLYANTHUS

impellit. Personne ne nous presse. Germani eodem modo. Es sa-
get ou s'niemandt was haben wir zu eslen.
Festina lente. arduo & periculo.
Quadrat in illos, qui prapropere se man affectant, malumq; pa-
ratum ac magnam, quam solidam & perpetuam. Cum hoc & illud
Catonis conuenit: Sarcito, si far bene. Asses, sibi s' assesse bien. Ego
le mit went.
Pedetentim. xara πoδoδ. Terent.
Dici solet de iis, qui non prapropere arq; inconsiderate sed se-
sime & cunctanter negotium aggrediuntur & arte magis quam im-
petu rem gerunt. Pas a pas.
Tacito pede. uozw wodi.
Sen Lento pede. Vt s' uon cautim ac pedetentim ad rem aliquam
accedimus. Apud Latinos aliquando Tacito pede, pro sursum ac
clanculum & surpatum, teste Gudio.
Sero uenisti. εσπ' υδης.
Aduersus eos, qui mercede aliquid faciunt, aut post tempus adue-
niunt. Du bist zu spaat kommen.
Post festum uenisti. xarōn rōs iōrōs. Idem.
Dicitur in eos, qui negotio alicui egregio non interseruunt. Legi-
tur & hoc pacto: Post Panathenaea: Item. Post Pythia uenisti. Du
kommest waim der Ahlasi gōben ist.
Tarditudo gradus.
Quadrat hoc prouerbiū in eos, qui lente & cunctanter negotiū
aliquid aggrediuntur. Huic opponitur, Grallatorius gradus. Cuius
quis prapropere & festinanter aliquid suscipit. Plaurus.
Celerius Elephantum pariunt.
Lucebis his uerbis quorundam nimis lenta malimina, aut etiam
cunctationem immodicam significare.
Annus est. Seculum est.
Atque id genus alia. Terentius: Et nosti mores mulierum, dum
comuntur: dum poliuntur, annus est. Et: Seculum est quod nihil
abs te literarum redditur. Item: Iam aduam ad atem, pro admodum
aduam. Et tempus per longum huiusmodi significamus.

impellit. Personne ne nous presse. Germani eodem modo. Es sa-
get ou s'niemandt was haben wir zu eslen.
Festina lente. arduo & periculo.
Quadrat in illos, qui prapropere se man affectant, malumq; pa-
ratum ac magnam, quam solidam & perpetuam. Cum hoc & illud
Catonis conuenit: Sarcito, si far bene. Asses, sibi s' assesse bien. Ego
le mit went.
Pedetentim. xara πoδoδ. Terent.
Dici solet de iis, qui non prapropere arq; inconsiderate sed se-
sime & cunctanter negotium aggrediuntur & arte magis quam im-
petu rem gerunt. Pas a pas.
Tacito pede. uozw wodi.
Sen Lento pede. Vt s' uon cautim ac pedetentim ad rem aliquam
accedimus. Apud Latinos aliquando Tacito pede, pro sursum ac
clanculum & surpatum, teste Gudio.
Sero uenisti. εσπ' υδης.
Aduersus eos, qui mercede aliquid faciunt, aut post tempus adue-
niunt. Du bist zu spaat kommen.
Post festum uenisti. xarōn rōs iōrōs. Idem.
Dicitur in eos, qui negotio alicui egregio non interseruunt. Legi-
tur & hoc pacto: Post Panathenaea: Item. Post Pythia uenisti. Du
kommest waim der Ahlasi gōben ist.
Tarditudo gradus.
Quadrat hoc prouerbiū in eos, qui lente & cunctanter negotiū
aliquid aggrediuntur. Huic opponitur, Grallatorius gradus. Cuius
quis prapropere & festinanter aliquid suscipit. Plaurus.
Celerius Elephantum pariunt.
Lucebis his uerbis quorundam nimis lenta malimina, aut etiam
cunctationem immodicam significare.
Annus est. Seculum est.
Atque id genus alia. Terentius: Et nosti mores mulierum, dum
comuntur: dum poliuntur, annus est. Et: Seculum est quod nihil
abs te literarum redditur. Item: Iam aduam ad atem, pro admodum
aduam. Et tempus per longum huiusmodi significamus.

Temeritas.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Temeritas, Græce, ἀεὶμα, ut, h, & ἀέθλος, u, o, h, temerarius
dicitur, & ἀεὶματις. Et temerarius is cenetur, qui len-
ter, nullo consilio adhibito, sine ulla causa aliquid aggreditur. Gr.
ἀέθλος, ἀεὶματις, παρὰ βλάβος, & παρὰ βλάβος; Hebr. Zedh, & Temeritas,
Zadhon, à uerbo Zadh, efferebuit, inuinit, superbiuit, temerarius
fuit, temere egit. Hinc ἀέθλο, feruere, & Lat. ætuo, item ætus. Est
autē temeritas, cum inconsiderata dolorum perpessione gladiato-
ria periculum susceptio. secund. Cic. lib. 4. Rhetor.
Temeritas siue præcipitatio, est defectus consilii & species im-
prudentiæ. secund. B. Thom. 2. 2. q. 45. art. 25. cap. 5.
Temeritas est per quam fieri dicuntur, quæ ratione non gerun-
tur, vel propter imperium uoluntatis vel passionis, vel ex contemptu,
quæ causatur ex superbia. Ideo continetur sub præcipitatione, quæ
respicit utrumque, sed magis primum. ex B. Thom. 2. 2. q. 55. art. 3.
Temerarius est ille, qui nihil omnino formidat, sed aduersus om-
nia uadit. secund. Arist. 1. 2. Ethic.

BIBLIOTHECA

Temeritas dambatur. Prou. 15. 22. 14.
Temeritatis exempla. Israelite, Num. 14. 40. 41. Dent. 1. 42. 43. Io-
saphat. 2. Chron. 20. 22. Iofias, 2. Chron. 35. 22. Petrus, Matth. 26. 51.
Thomas, Ioan. 11. 16. Exorcista, Act. 19. 13. 16.
Temeritatis puniæ exempla. Israelite, Num. 14. 45. Dent. 1. 44.
Iosaphat. 2. Chron. 20. 37. Iofias, 2. Chron. 35. 23. Ioseph, & Azarias, 1.
Mach. 5. 59. 60.
Temeritas euiciens cognoscere quæ Deus non patefecit, vel non
necessaria, vel ad nos non pertinentia, fugienda, quia hoc uitium
prohibitum est à Deo, Rom. 11. 20. Et 12. 16. 1. Tim. 6. 17. Redarguitur
item à Christo, Ioan. 14. 22. 23. Et 21. 22. Act. 1. 6. 7.
Temeritas hierata seu apparentis sapientiæ studium, uitium
est.